

λιν, τούς Λατίνους, τόν Ἰωάννην Λούκαν τόν Βατάτζην, τούς Γενονησίους, τούς Ἀραβας, τούς Ἑνετούς. Κατά τὸ 1308 τέλος, καταληφθεῖσα ὑπὸ τοῦ Γάλλου Φουλκ δὲ Βιλαρέκ, μεγάλο ταξιαρχοῦ τοῦ τάγματος τῆς Ἱερουσαλήμ, ἀπέβη ἀξιολογώτατον προτύπου τοῦ Χριστιανισμοῦ κατὰ τὸ Μωαμεθανισμοῦ. Οἱ περίφημοι ἱππῶται τῆς Ρόδου ἐκυρίευσαν τὴν Σμύρνην, τὴν Ἀλεξάνδρειαν, τὰς Πάτρας καὶ ἀπέκρουσαν τούς Αἰγυπτίους, ἐπελθόντας κατὰ τῆς γῆσου (1444). Ὁ Μωάμεθ ὁ Κατακτητῆς, μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κων[ι]πόλεως, ἐπεχείρησε νὰ καταστήσῃ φόρου ὑποτελή τὴν Ρ., ἀλλὰ δὲν κατόρθωσε τοῦτο. Κατὰ τὸ 1480, κυριαρχοῦντος τῆς γῆσου τοῦ Γάλλου Πέτρου δ' Ὁβουσάν, ἐνεφανίσθη πρὸ αὐτῆς Ὁθωμανικός στόλος καὶ ἐπεχείρησε γενικὴν ἐφοδον, ἡ ὁποία ἀπεκρούσθη. Τέλος, ἐπελθὼν κατὰ τῆς πολυπαθοῦς Ρ. αὐτοπροσώπως ὁ σουλτάνος Σουλεϊμάν ὁ Β' μετὰ στόλου ἐκ 300 ἰστιοφόρων πλοίων καὶ 100 χιλ. ἀνδρῶν, ἐκυρίευσεν αὐτὴν (21 Δεκεμβρίου 1523). Θ.Δ.

Ρόδου ναυμαχία. Βλέπων Ἀλέξιος Α' ὁ Κομνηνός, ὅτι οἱ σταυροφόροι, παρὰ τὰς συνθήκας, ἐκράτουν δι' ἑαυτοῦς κτήσεις τῆς Ἀυτοκρατορίας καὶ μαχθόν ὅτι ὁ Βοημοῦδος (βλ. λ.), δόλια κατ' αὐτοῦ τρέφον σχέδια, ἐκάλεσεν εἰς σύμπραξιν τὸν ἐπίσκοπον τῆς Πίζας μετὰ τοῦ στόλου του, ἐπέδωξεν μετὰ μεγάλης σπουδῆς εἰς τὴν ναυπήγησιν καὶ παρασκευὴν πλοίων. Ὁ καταρισθεὶς οὗτος στόλος, ταχθεὶς ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῶν ἐμπειρῶν ναυτικῶν Τατίκιου καὶ Λανδούλφου, ἐξέπλευσεν ἐκ Κων[ι]πόλεως περὶ τὰ τέλη Ἀπριλίου 1103, ὅπως ἀνευρῆ καὶ καταναυμαχῆσιν τὸν στόλον τῆς Πίζας. Μετὰ ἀναζητήσεως τινος, ὁ αὐτοκρατορικός στόλος συνήντησε τὸν ἀντίπαλον αὐτοῦ παρὰ τὴν Ρόδον, ἐπετέθη δὲ ἀμέσως κατ' αὐτοῦ, ἀσυντάκτως μὲν, ἀλλὰ ὀρμητικῶς. Τὰ ἑλληνικὰ πλοία, διευθύνοντα εὐστόχως τὸ ὕψρον πῦρ, κατέκαιον τὰ πλοία τῶν Πίζατῶν, οἵτινες ἐν τέλει, ἀπολέσαντες τὸ ἡθικόν των, ἐτράπησαν εἰς φυγὴν. Μεταξὺ τῶν αἰχμαλώτων ἦτο καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ Βοημοῦδου. Κ.Π.

Ροδουσάκης Στρατίτιος τοῦ Στ. λογ. πεζ., γεν. τὸ 1886 ἐν Σφακίαις Κρήτης, μετ. πολ. 12—21, ἐφον. τὴν 12 Ἰουλ. 1921.

Ρόδων. Πόλεμος τῶν δύο Ρ. Ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο φέρεται ὁ ἐμφύλιος πόλεμος, ὁ ἐπὶ τριανκοεταερίαν συνταράξας τὴν Ἀγγλίαν (1455—1485), διεξαχθεὶς μεταξὺ τῶν δύο διεκδικούντων τὸν θρόνον βασιλικῶν οἴκων, τῶν Ὑόρκ ἀφ' ἑνός, καὶ τῶν Λανκάστρ ἀφ' ἑτέρου καὶ ἀποκληθεὶς οὕτω ἐκ τῶν ἐμβληματικῶν τῶν θυρῶν τῶν δύο τούτων οἰκογενειῶν, ὧν ἡ μὲν ἔφερον ὡς ἐμβλημα λευκὸν ρόδον, ἡ δὲ ἐρυθρὸν τοῦτον. Μετὰ τὴν ἀτυχή διὰ τοὺς Ἀγγλοὺς ἐκβασιν τοῦ ἑκατονταετοῦς πολέμου, ἐδημιουργήθη ἐν Ἀγγλίᾳ γενικὴ δυσἀρεσκεία κατὰ τοὺς βασιλευσέντας οἴκους τῶν Λανκάστρ, ὅστις ἐθεωρήθη ὑπεύθυνος τῶν τελευταίων ἐν Γαλλίᾳ ἡττῶν. Τῆς δυσἀρεσκείας ταύτης ἐπωφελήθη ὁ οἶκος τῶν Ὑόρκ, ἵνα διεκδικῆσθαι τὰ ἐπὶ τὸν θρόνον δικαιώματά του, οὕτω δ' ἄρχεται ὁ ἐμφύλιος πόλεμος τῶν δύο Ρ. Ὁ Ριχάρδος Ὑόρκ, ἀρχηγὸς τῆς μεριδῆς τοῦ λευκοῦ ρ., βοηθούμενος καὶ ὑπὸ τοῦ γαμβροῦ του, τοῦ περιφήμου στρατ. Ὀθαίρβικ, διεξάγει τὸν κατὰ τοῦ Ἑρρίκου VI Λανκάστρ πόλεμον Ὁ Ὀθαίρβικ νικᾷ τὸν Ἑρρίκον VI εἰς τὴν μάχην τοῦ Σαιντ Ἀλμπάν (1455), τὸ 1461 καταρροπῶναι ἐκ νέου τὴν μερίδα τοῦ ἐρυθροῦ ρ. καὶ ἀνακηρύσσει βασιλεῖα τὸν ἀνεμὸν του Ἐδουάρδον IV, ἀποκατασταθεὶς οὕτω εἰς τὸν θρόνον τῆς δυναστείας τῶν Ὑόρκ. Ἡ δυναστεία ὁμοῦς, ἐνισχυμένη οὕτω τῆς ἀντιθέτου μεριδῆς. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἐδουάρδου IV, ἀνήλθεν εἰς τὸν θρόνον ὁ υἱὸς του Ἐδουάρδος V, ὅστις ὁμοῦς ἐβασίλευσεν ὀλίγους μῆνας, καθ' ὅσον μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ριχάρδου Ὑόρκ ἐδολοφονήθησαν ὑπὸ τοῦ θείου των Ριχάρδου III, ὅστις καὶ ἀνήλθεν εἰς τὸν θρόνον. Ἡ ἀνανδρος ὁμοῦς αὐτῆς δολοφονία τῶν ἀνεψιῶν του καὶ τὰ ἐγκλήματα αὐτῶν ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐξηκολοῦθει νὰ διαγράψῃ, τὸν κατέστησαν μισητὸν εἰς τοὺς ὑπηκόους του, ἐνισχύθη δ' οὕτω τὸ ὕπερ τῆς ἀντιθέτου μεριδῆς ρεῖμα. Καὶ αὐτὸς ὁ Ὀθαίρβικ μετεπέθησεν πρὸς τοὺς ἐχθρούς του. Τέλος τὸ 1485 ὁ Ριχάρδος III ἡττήθη ὑπὸ τοῦ Ἑρρίκου Τυδώρ εἰς τὴν μάχην τοῦ Μπόςγουορθ, εἰς ἣν καὶ ἐφρονεῦθη, ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ πάντων. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ριχάρδου III λίγει ὁ πόλεμος τῶν δύο ρ., ὡς καὶ ἡ δυναστεία τῶν Ὑόρκ, ἀνέρχεται δὲ εἰς τὸν θρόνον ὁ Ἑρρίκος VII, ἰδρυτῆς τῆς δυναστείας τῶν Τυδώρ. Ἐκ τοῦ μακροῦ τούτου ἐμφυλίου πολέμου ἡ ἀγγλικὴ ἀριστοκρατία ἐξῆλθε λιαν ἐξηντημένη. Ὁ Ἑρρίκος VII ὁμοῦς, χάρις εἰς τὴν σφύρα καὶ δραστηρίαν διοικήσιν του, κατόρθωσε νὰ ἀποκαταστήσῃ τὸ βασιλικὸν γόντρον. Σ.Ρ.

Ρόζεγκραντς (*William Stark Rosencrantz*). Στρατηγὸς βορειοαμερικανός. Διεκρίθη κατὰ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον καὶ διορίσθη ἀνότατος ἀρχηγὸς τοῦ στρατοῦ τῆς Ἀντικῆς Βιργινίας, νικήσας παρὰ τὴν *Somersville* τοὺς ἀντιπάλους. Τὴν 3ην Ὀκτωβρ. 1862, καταληφθεὶς ἐξ ἀπροόπτου ἐν τῷ στρατοπέδῳ αὐτοῦ ἐν Κορίνθῳ (Μισσισιππῆ), ἐπολέμησεν ἀνδρείως, τρέψας, μετὰ τριήμερον μάχην, τὸν ἐχθρὸν εἰς φυγὴν. Ἐπετέθη εἶτα κατὰ τῆς κυριωτέρας στρατιάς τῶν Νοτίων καὶ ἐξεδιώξετούτους μέχρι τοῦ Τενεβή, ἔνθα ὁμοῦς ἡττήθη Δ.Κ.

Ρόζεμπεκ (*Rosebecque* ἢ *Roosebeck* ἢ *Westroosebeke*) χωρίον τοῦ Βελγίου (Δυτικὴ Φλάνδρα), παρὰ τὸ ὅποιον ὁ Κάρολος VI τῆς Γαλλίας κατετρόπωσε τοὺς ὑπὸ τὸν Φίλιππον Ἀρτεβιλδ Φλαμανδοῦς (1382).

Μάχη τοῦ Ρόζεμπεκ. Ὀλίγον μετὰ τὴν εἰς τὸν θρόνον τῆς Γαλλίας ἀνοδὸν τοῦ Καρόλου VI ἐν Φλάνδρα, αἱ δημοκρατικαὶ ὀργανώσεις ἐπανεστάτησαν κατὰ τοῦ φεουδαρχοῦ των Λουδοβίκου ντὲ Μάλ (*Louis de Male*). Οἱ ἐπαναστάται, ἐκλέξαντες ἀρχηγὸν των τὸν Φίλιππον Ἀρτεβιλδ, ἐξεδιώξαν τὸν Λουδοβίκον ντὲ Μάλ καὶ ἀνεκήρυξαν τὴν ἀνεξαρτησίαν των. Ὁ ἐπὶ θυγατρὶ γαμβρὸς τοῦ Λουδοβίκου ντὲ Μάλ, δοῦς τῆς Βουργουνδίας, βοηθούμενος καὶ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν των δοουκῶν τοῦ Ἀνζῦ καὶ τοῦ Μτερρῦ καὶ τοῦ ἀνεψιῦ του Καρόλου VI, ἐξεστράτευσεν κατὰ τῶν Φλαμανδῶν. Τὰ Γαλλ.

στρατεύματα συνήντησαν τοὺς Φλαμανδοὺς ἐπαναστάτας παρὰ τὸ Ρ. Πρὸ τῆς μάχης ὁ Ἀρτεβιλδ προεφώνησε τὰ στρατεύματά του, μεθ' ὃ παρέταξεν ταῦτα, ἀναμένων ἀκίνητος τὴν μάχην, ἐν πυκνοτάτῳ σχηματισμῷ, θέλων οὕτω νὰ ἀποκλείσῃ πᾶσαν ἀπόπειραν φυγῆς τῶν ἐν πρώτῃ γραμμῇ τεταγμένων. Οὕτω ἡ παράταξις τῶν Φλαμανδῶν ἀπετέλεσεν ἰσχυρὰν μάζαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας προεξέκρουσαν τὰ ἐπιτεθέντα γαλλικὰ στρατεύματα. Ἡ πυκνότης ὁμοῦς αὐτῆ τοῦ σχηματισμοῦ ἀπέβη ἐντὸς ὀλίγου μέγα μειονέκτημα, καθ' ὅσον παρέλκει πᾶσαν κίνησιν τῶν ἀπειροπολέμων ἄλλως τε Φλαμανδῶν, οἱ δὲ Γάλλοι κατόρθωσαν νὰ εἰσδύσωσι τέλος ἐντὸς τῆς ἀνθρωπίνης ταύτης μάζης. Μετ' οὐ πολὺ ἡ μάχη μετεβλήθη εἰς ἀλήθῃ σφαγὴν τῶν Φλαμανδῶν, οἵτινες ὑποχωροῦντες δὲν ἠδύναντο νὰ διαφύγουν, συνωθούμενοι καὶ κατασφαζόμενοι ὑπὸ τῶν νικητῶν. Οἱ κατὰ τὴν μάχην ταύτην κατασφαγέντες Φλαμανδοὶ ἀνέρχονται εἰς 25 χιλ., κατ' ἄλλους δὲ εἰς 40 χιλ. Σ.Ρ.

Ροζεστβένσκυ (*Sinovy Petrovith Rojestvensky*). Ἀντιναύαρχος Ρώσος, γεννηθεὶς τῷ 1848. Διακρινθεὶς ὡς ἀξιωματικὸς τοῦ πυροβολικοῦ καὶ βραδύτερον ὡς κυβερνήτης καὶ ἀρχηγὸς μοίρας. Κατὰ τὸν ρωσοϊαπωνικὸν πόλεμον, ἐτάχθη ἀρχηγὸς τοῦ ἀποσταλέντος πρὸς ἐνίσχυσιν ἐν τῇ Ἀπω Ἀνατολῇ στόλου, καὶ ναυμαχίσας ἐν τῷ στενῷ τῆς Τσουσίμας μετὰ τοῦ ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ ναυάρχου Τόγκο ἰαπωνικοῦ στόλου, ἡττήθη κατὰ κράτος, σχεδὸν πάντων τῶν σκαφῶν τοῦ ὑπ' αὐτὸν στόλου βιθισθέντων ἢ αἰχμαλωτισθέντων, καὶ τραυματισθεὶς συνελήφθη αἰχμάλωτος. Ἀπελευθερωθεὶς καὶ ἐπανελθὼν εἰς Ρωσίαν ἐδικάσθη καὶ κατεδικάσθη, λαβὼν χάριν παρὰ τοῦ Τσάρου καὶ ἀποστρατευθεὶς. Ἀπέθανεν ἐν Πετροῦπολεὶ τῷ 1909 (βλ. λ. Τσουσίμα). Γ.Ν.

Ρόζυθ. Μικρὸς ἀγγλικὸς λιμὴν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ μεγάλου κόλπου *Firth of Forth*, ἀναπτυχθεὶς κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 20οῦ αἰῶνος εἰς μέγαν ναύσταθμον, λόγῳ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ γερμανικοῦ ναυτικοῦ, ὅτε κατέστη ἀναγκαῖα ἡ δημιουργία μιᾶς ναυτικῆς βάσεως πρώτης τάξεως ἐν τῇ Β. Θαλάσσει καὶ ὡς λιμὴν, εἰς ὃν νὰ δημιουργηθῆ αὐτῆ, ἐξελέγη τὸ 1903 τὸ Ρ. Μεγάλαι ἐργασίαι ἤρχισαν νὰ γίνονται, ἀλλὰ μετὰ τὰς πρώτας ἐπιτυχίας τῶν Ἰαπωνικῶν ἀντιτοπικῶν κατὰ τὸν ρωσο-ιαπωνικὸν πόλεμον τοῦ 1904—05, κατέστη προφανές, ὅτι ἡ θέσις αὐτοῦ, σχετικῶς μὲ τὰς γερμανικὰς βάσεις, ἦτο ἀσύμφορος. Ἀπεφασίσθη νὰ ἰδρυθῶσι νέαι βάσεις εἰς Κρόμαρτυ καὶ Σκάπα-Φλόου, κατὰ δὲ τὴν ἑναρξιν τοῦ πολέμου, ἀν καὶ τὸ Ρ. ἦτο πολὺ τελειότερον κατηγορησέμενον πάσης ἄλλης βάσεως, ὁ Τζέλλικο προὔτιμης τὸ Σκάπα-Φλόου, τὸ δὲ Ρ. παρέμεινε δευτερεύουσα βάσις καὶ εἰδικῶς ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὰ καταδρομικὰ μάχης. Κ.Π.

Ροκαβίλλα Μιχαήλ. Φιλέλλην ἐκ Ρεβέλλο τῆς Σααρδηνίας, κατετάχθη εἰς τὸ σῶμα τῶν φιλελλήνων καὶ λόγῳ τῆς ἀνδρείας του προήχθη μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ ταγματάρχου καὶ προσελήφθη ὑπὸ τοῦ Φαβιέρου εἰς τὸ ἐπιτελεῖόν του. Διεκρίθη κατὰ τὴν μάχην τοῦ Χαΐδαριου καὶ τὸν 8]βριου τοῦ 1827 ἀπέθανεν ἐν Μεδανίον.

Ρόκας Νικόλαος ὑποστράτηγος. Ἑγεννήθη τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1870 ἐν Μάνδρα τῆς Ἑλευσίνας. Ἐξῆλθε τοῦ ἐν Κερκύρα Προπαρασκευαστικοῦ Σχολείου ὡς λοχίας, μετασχὼν τοῦ Ἑλληνοτουρκικοῦ πολέμου τοῦ 1897. Ἐκ τοῦ σχολείου τῶν Ὑπαξιωματικῶν ὡς ἀνθυπολοχαγὸς τὸ 1902. Τὸ 1905 ἐξελέθη εἰς Μακεδονίαν ὡς ἀρχηγὸς ἀναρτικῶν Σωμάτων τοῦ ἀμερισματος Ὀλύμπου καὶ Βοδε-

Ὑποστρ. Ν. Ρόκας

ἰωματικῶν πρὸς ὀργάνωσιν τοῦ πρώτου ἐν Κρήτῃ στρατοῦ. Μετέσχε τῶν πολέμων τοῦ 1912—1913 ὡς ὑπολοχαγὸς διοικητῆς λόχου. Τὸ 1913 ὡς λοχαγὸς διοικητῆς τάγματος, διετέθη εἰς τὴν Βόρειον Ἀλβανίαν. Κατὰ τὸν Ἐυρωπαικὸν πόλεμον μετέσχε, ὡς ὑποδιοικητῆς καὶ εἶτα διοικητῆς τοῦ 1ου συντάγματος πεζικοῦ, κατέχοντος ὑποτομέα εἰς τὸν Στρυμόνα. Ἐπίσης, ὡς τοιοῦτος μὲ τὸ ἴδιον σύνταγ., μετέσχε τῆς ρωσικῆς ἐκστρατείας, ἐπίσης ὡς διοικητῆς τοῦ 32ου συνταγματος καὶ μετέπειτα, ὡς τοιοῦτος τῆς V Μεραρχίας, μετέσχε τῆς Μικρασιατικῆς ἐκστρατείας καθ' ὅλον σχεδὸν τὸ ἀπὸ τῆς ἀποβάσεως τοῦ ἑλλην. Στρατοῦ χρονικὸν διάστημα.

Ροκροᾶ (*Rocroi*). Πόλις τῆς Γαλλίας (Ἀρδέννας), οὐχὶ μακρὰν τοῦ ποταμοῦ Μῆς, παρὰ τὴν ὁποίαν ὁ Κονδὲ ἐνίκησε τὸν Φραντσέσκο Μέλο, κατατροπώσας τὸ περίφημον Ἰσπανικὸν πεζικόν.

Μάχη τοῦ Ροκροᾶ (29 Μαΐου 1643). Τὸν Μαΐου τοῦ 1643 ἡ στρατιωτικὴ κατάστασις τῆς Γαλλίας εἶνε ἀορεχτὰ διασχερῆς. Ἴσχυρὰ ἰσπανικὴ Στρατιά, ὑπὸ τὸν κυβερνήτην τῶν Κάτω Χωρῶν δὸν Φραντσέσκο Μέλο, ἐνισχυμένη καὶ ὑπὸ τινων ἐμπειροπολέμων μισθοφορικῶν σωμάτων ὑπὸ τοὺς Φονταίν, Μπέκ καὶ Ἀλμπουκέρη φαίνεται προτιθεμένη νὰ εἰσβάλῃ εἰς Γαλίαν καὶ συγκεντροῦται Ν. τῆς Βαλανσιέν. Τὰ γαλλικὰ στρατεύματα εὐρίσκονται διεσκορπισμένα εἰς Πικαρδίαν καὶ Καμπανίαν. Ὁ ἐπισμβὰς θάνατος τοῦ Καρδινάλιου Ρισελιὲ εἶχεν ἐπιδράσει δυσμενῶς εἰς τὸ ἡθικόν τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ στρατοῦ. Πολλοὶ τῶν ἡγήτηρων ἐγκαταλείουσι τὰ στρατόπεδα, ἐπιλήσιμονες τοῦ καθήκοντος καὶ φροντίζοντες διὰ τὰ ἀτομικὰ των συμφέροντα, ἵνα σπεισούν πρὸς τὴν Βασιλικὴν αὐλήν, ἔνθα πολλὰ ραφουργία καὶ μηχανορραφία πλέκονται. Ἐπὶ πλέον δὲν ὑφίσταται οὐδὲν σχέδιον ἐνδεχομένης ἐνεργείας κατὰ τῶν Ἰσπανῶν. Ὁ γενάρχης οὐδὲν ὀλίγον Κονδὲ (δοῦς ντ' Ἀνζιέν), εὐρισκόμενος ἐπὶ κεφαλήν των γαλλικῶν στρατευμάτων, κταστρώνει προχείρως τὸ σχέδιον του καὶ

